

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство аграрної політики та продовольства України
Національна академія аграрних наук України
Вінницька обласна державна адміністрація та обласна рада
ННБК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»
Вінницький національний аграрний університет**

**«ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦЯ
В КОНТЕКСТІ ПОТРЕБ СУЧАСНОГО
РИНКУ ПРАЦІ»**

**Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції
17 лютого 2016 року**

Вінниця - 2016

УДК 378 – 057.4:331.5

ББК 74.58я5

П84

Професійна підготовка фахівця в контексті потреб сучасного ринку праці: матеріали Всеукр. наук.-практич. інтернет-конф., 17 лютого 2016 року. [Електронний ресурс]. – Вінниця, ВНАУ, 2016. – с. – Режим доступу:

Посвідчення про державну реєстрацію Всеукраїнської науково-практичної конференції інтернет-конференції «Професійна підготовка фахівця в контексті потреб сучасного ринку праці», видане УкрІНТЕІ № 35 від 25 січня 2016 року.

У збірнику наведені матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Професійна підготовка фахівця в контексті потреб сучасного ринку праці», де викладено результати наукових досліджень і практичного досвіду викладачів з проблем сучасної педагогіки у світлі пріоритетів цивілізації, теоретико-методологічних проблем професійної підготовки фахівців у вищих навчальних закладах, сучасних технологій формування професійної компетентності фахівців, навчально-методичного забезпечення професійної підготовки в умовах інформаційного суспільства, формування професійної мобільності майбутніх випускників вищих навчальних закладів.

Для науковців, керівників підприємств, викладачів, аспірантів, студентів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Вдовенко С.А., к. с.-г. н., доцент кафедри садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства ВНАУ; Гуцаленко Л.В., д. е. н., професор, завідувач кафедри аудиту та державного контролю ВНАУ; Рязанов С.Ф., д. с.-г. н., професор, завідувач кафедри екології та охорони навколишнього середовища ВНАУ; Паламарчук І.П., д.т.н., професор, завідувач кафедри процесів та обладнання переробних і харчових виробництв ім. проф. П.С. Берника ВНАУ; Кучерявий В.П., д. с.-г. н., професор, завідувач кафедри технології виробництва і переробки продуктів тваринництва ВНАУ; Ціхановська В.М., д. е. н., професор, в. о. завідувача кафедри зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму ВНАУ, Джеджула О.М., д. пед. н., професор, завідувач кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій ВНАУ.

Матеріали конференції друкуються в авторській редакції.

2. Ковальчук Г.О. Активізація навчання в економічній освіті ./ Ковальчук Г.О. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://chitalka.net.ua/zmist/176.html>
3. Мирослав В. Актуальні проблеми практичної підготовки студентів вищої школи України / В. Мирослав, Майборода В.// Проблеми підготовки сучасного вчителя. – № 2, 2010. – С. 235 – 239.
4. “Про вищу освіту”: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. [Електронний ресурс] / Режим доступу: HYPERLINK "<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>"
5. Справка - Google Analytics. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://support.google.com/analytics/#topic=6163649>.

УДК 378.168:004

ПРО НАСКРІЗНИЙ ЕЛЕКТРОННИЙ ПОСІБНИК ФАХОВОГО СПРЯМУВАННЯ

Шевчук О.Ф., к.ф.-м.н., доцент,

Вінницький національний аграрний університет

Розглядаються питання, пов'язані із впровадженням у навчальний процес наскрізного електронного посібника, в якому реалізовано систему міждисциплінарних зв'язків та враховано фахову спрямованість. Висвітлено основні особливості та переваги такого посібника при підготовці фахівців відповідного профілю.

Ключові слова: електронний посібник, наскрізний електронний посібник фахового спрямування, навчальний процес.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток комп'ютерних технологій та глобальної мережі Інтернет призвів до суттєвих змін у функціонуванні вищих навчальних закладів. Ці зміни торкнулись як самих принципів викладання

навчальних дисциплін (розробка мультимедійних курсів, дистанційних курсів, електронних підручників тощо), так і загальної системи управління вищими навчальними закладами (створення власних інформативних сайтів з базами даних, структурою внутрішніх підрозділів та іншою інформацією).

Розробка та впровадження автоматизованих систем, що поєднують функції управління діяльністю ВНЗ та дистанційного навчання в останні роки є пріоритетними, оскільки їх вплив на якість викладання навчальних дисциплін беззаперечний [1]. Основною ж метою навчального процесу є формування конкурентоспроможних, висококваліфікованих, всебічно розвинених та соціально адаптованих фахівців. Тому, рекомендації та пропозиції щодо підвищення ефективності освітнього процесу із застосуванням інформаційних технологій завжди будуть актуальними і потребують постійного вдосконалення.

Одним із напрямків вдосконалення навчального процесу, на думку автора, є розробка та впровадження наскрізних електронних посібників, які логічно та структурно взаємопов'язують дисципліни відповідного фахового спрямування. Мають єдину базу основних термінів, понять та умовних позначень. Можуть використовувати наскрізні практичні завдання для самостійної роботи (курсіві роботи, проекти, навчальну та виробничу практику).

Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що питання створення наскрізних електронних посібників фахового спрямування цілеспрямовано не вивчалось. В основному, увага науковців була зосереджена на технологіях розробки електронних посібників та дистанційних курсів з окремих дисциплін [2–5]. Вивчались теоретичні аспекти створення електронних підручників, їх структура, етапи та принципи розробки [2]. Надавались рекомендації щодо програмного забезпечення, дизайну, мультимедійного супроводу [3] та предметної спрямованості [4, 5].

Інший напрямок досліджень був орієнтований на розробку критеріїв експертизи якості, як електронних підручників [6, 7] так і електронних освітніх

ресурсів в цілому [8]. Надавались рекомендації щодо розробки автоматичної інтелектуальної експертної системи [7].

Отже, **мета даної статті** полягає в обґрунтуванні необхідності створення та впровадження у навчальний процес наскрізних електронних посібників фахового спрямування, висвітленні їх переваг і особливостей функціонування.

Виклад основного матеріалу. Розробка навчальних планів відповідних спеціальностей та робочих програм окремих дисциплін передбачає створення та впровадження у навчальний процес системи міждисциплінарних зв'язків. Але, як показує практика, значна частина дисциплін викладається відособлено, а в деяких випадках і без урахування фахової професійної спрямованості. І тому часто можна почути від студентів питання про необхідність або доцільність певної дисципліни при підготовці спеціалістів відповідного профілю. Або виникає інша проблема, дублювання окремих тем чи навіть розділів споріднених дисциплін.

На нашу думку, розробка та впровадження у навчальний процес наскрізних електронних посібників фахового спрямування дозволить подолати вищезазначені негативні явища та сприятиме підвищенню ефективності навчального процесу загалом.

Наскрізний електронний посібник можна порівняти з живим організмом, в якому кожний орган (дисципліна) має своє визначене місце, виконує відповідні функції та знаходиться у тісному взаємозв'язку з іншими.

Реалізація такого наскрізного посібника можлива у відповідному автоматизованому програмному середовищі, доступ до якого забезпечений кожному студенту, викладачу та працівнику навчально-допоміжного персоналу. Як приклад, можна відзначити електронну систему "Сократ" Вінницького національного аграрного університету [9]. "Сократ" являє собою єдину інтегровану клієнт-серверну навчальну систему, в якій реалізовано функції дистанційного навчання і управління ВНЗ. Єдина база даних студентів

(37094 чол.), дисциплін (1522 шт.), викладачів і співробітників (1591 чол.) тощо. Вона є глобальним інформаційним ресурсом університету.

Окрім відповідного програмного середовища, створення наскрізного електронного посібника вимагає тісної співпраці авторського колективу провідних викладачів кафедр. Відзначимо, що така співпраця дає змогу покращити і професійні якості самих викладачів. А саме, підсилити лекції теоретичним та практичним матеріалом професійного спрямування, чітко визначити роль та місце дисципліни у підготовці фахівця відповідного профілю, більше звернути увагу на розділи, які використовуватимуться у подальших дисциплінах, та використовувати матеріал попередніх дисциплін, уникаючи дублювання.

Розробка наскрізного електронного посібника фахового спрямування передбачає використання набутого досвіду та узагальнених рекомендацій щодо створення та функціонування електронних посібників з *окремих* навчальних курсів.

При відборі дисциплін, необхідно враховувати як галузь знань, напрям підготовки, так і їх власну специфіку. Одним із мотивів поєднання дисциплін у наскрізному електронному посібнику може бути спорідненість дисциплін певного напрямку. Зокрема, можна розглянути наскрізний електронний посібник економіко-математичного циклу дисциплін (рис. 1) для студентів галузі знань 0305 Економіка та підприємництво. Ці навчальні курси знаходяться у тісному взаємозв'язку, мають спільну базу основних термінів, понять та визначень, а також узагальнену мету, що пов'язана із застосуванням математичного апарату при дослідженні економічних явищ. На вивчення цих дисциплін навчальними планами передбачено 29 кредитів, більша частина з яких відведена на самостійну роботу студента. Отже, розробка і впровадження у навчальний процес такого наскрізного електронного посібника є актуальною.

Рис. 1.

Висновок. Очевидними перевагами наскрізного електронного посібника фахового спрямування є:

1. Практична, а не формальна, реалізація системи міждисциплінарних зв'язків.
2. Фахова спрямованість.
3. Оптимізація подання навчального матеріалу.
4. Можливість реалізації наскрізних практичних задач фахового спрямування.
5. Оперативний пошук та доступ до інформації з кожної дисципліни

Отже, розробка та впровадження наскрізних електронних посібників фахового спрямування є одним із ефективних напрямків вдосконалення навчального процесу.

Література

1. Ганичева А.В. Система управління вузом / А.В. Ганичева // Современные исследования социальных проблем (электронный научный журнал). Красноярск: Научно-инновационный центр, 2012. – № 1(09). – [Режим доступа]: <http://sisp.nkras.ru/issues/2012/1/ganicheva.pdf>.
2. Бугайчук К. Л. Електронний підручник: поняття, структура, вимоги [Електронний ресурс] / К.Л. Бугайчук // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2011. – № 2 (22). – [Режим доступа]: <http://www.journal.iitta.gov.ua>.
3. Осадчий В. В. Створення електронного підручника : принципи, вимоги та рекомендації. [навчальний посібник] / В. В. Осадчий, С. В. Шаров. – Мелітополь : РВЦ МДПУ, 2011. – 120 с.
4. Биконя О.П. Вимоги до електронного посібника для самостійного оволодіння майбутніми економістами англомовним діловим говорінням та письмом / О.П. Биконя // Вісник КНЛУ. Серія: Педагогіка та психологія. – Випуск 22. – 2013. – С. 200–210.
5. Вороненко Ю.В. Електронні навчальні посібники для відображення медичних процедурних знань: принципи, етапи створення, методологія / Ю.В. Вороненко, О.П. Мінцер, В.В. Краснов // Київ, 2009. – 160 с.
6. Морзе Н.В. Критерії якості електронних навчальних курсів, розроблених на базі платформ дистанційного навчання / Н.В. Морзе, О.Г. Глазунова // Інформаційні технології в освіті: Зб. наук. праць. Випуск 4. – Херсон : ХДУ, 2009. – С.63–75.
7. Боцула М. П. Методика розрахунку критеріїв оцінки якості електронних матеріалів з використанням нечітких множин / Боцула М.П., Мітюшкін Ю.І., Моргун І.А. // Вісник ВПІ. – 2011. – № 3.
8. Кравцов Г.М. Про критерії оцінювання якості електронних навчальних ресурсів / Г.М. Кравцов. [Електронний ресурс]. – 2010. – Режим доступу: http://zavantag.com/tw_files2/urls_6/298/d-297134/7z-docs/5.pdf

9. Електронна система "Сократ" – [Режим доступу]: <http://socrates.vsau.org/index.php/ua/pro-systemu>.

УДК 378.14:519.86

ПІДГОТОВКА ЕКОНОМІСТІВ-КІБЕРНЕТИКІВ У ВНЗ: ВИКЛИКИ І МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ

Юрчук Н.П., к.е.н., доцент,

Бахарєва Я.В.,

Вінницький національний аграрний університет

У статті розглядаються сучасні вимоги та проблеми в підготовці фахівців за спеціальністю «Економічна кібернетика» у вітчизняних вузах та тенденції розвитку спеціальності в контексті ЄПВО.

Ключові слова: економічна кібернетика, професійна підготовка, освіта, спеціальність, ідентифікація спеціальності, вища школа

Постановка проблеми. Глобалізаційні інтеграційні процеси, підвищення динамічності ринкового середовища, посилення конкуренції, активна імплементація в економіку інформаційно-комунікаційної компоненти ставить нові вимоги до випускників вищих навчальних закладів.

Зростає потреба у фахівцях, які поряд з економічними знаннями вільно володіють новітніми інформаційними технологіями, здатні системно підходити до розв'язання задач з дослідження, аналізу, управління, володіють математичними методами аналізу даних і програмно-комп'ютерними засобами проведення складних розрахунків, мають фундаментальні знання гуманітарних, загальноекономічних, математичних дисциплін, що в поєднанні зі знаннями в галузі комп'ютерної техніки і програмування підносять фахову діяльність

**СЕКЦІЯ № 4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИПУСКНИКІВ В
УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА**

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ
ФОРМИ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ 440
Бурденюк І.І., Волонтир Л.О.

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЕКОНОМІСТІВ-КІБЕРНЕТИКІВ ПРИ
ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»
В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА..... 449
Буреннікова Н.В., Коломієць Т.В., Вострякова В.І.

DEVELOPING PROFESSIONAL COMPETENCE OF TOURISM
STUDENTS ALONGSIDE FOREIGN BILINGUAL TRAINING 456
Voinarovska N.V.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПРИ
ПРОВЕДЕННІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ОБЛІКОВИХ ДИСЦИПЛІН..... 460
Гудзенко Н.М., Настенко М.М.

ОЦІНКА ПОХИБОК ЗАСОБАМИ СИСТЕМИ MATHCAD..... 467
Дзись В.Г., Ніколайчук В.Я., Олійник А.І.

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАСКРІЗНОЇ КОМП'ЮТЕРНОЇ
ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ 473
Зелінська О.В., Маколкіна О.В.

SOME ASPECTS OF THE TRAINING OF FUTURE MANAGERS BY MEANS
OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN HIGHER
EDUCATION INSTITUTIONS 479
Klochko O.V., Levchuk O.V.

РОЛЬ ЗАСОБІВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ 485
Мараховська Т.М., Алескерова Ю.В., Фурман І.В.

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ФАХІВЦЯ З БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	492
Подоланчук О.А.	
ОБГРУНТУВАННЯ СТРУКТУРИ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	498
Прутська О.О., Польова О.Л., Фурман І.В.	
ВИКОРИСТАННЯ САПР ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ СТУДЕНТАМИ ДИСЦИПЛІНИ «НАРИСНА ГЕОМЕТРІЯ, ІНЖЕНЕРНА ТА КОМП'ЮТЕРНА ГРАФІКА»	505
Райковська Г.О., Головня В.Д.	
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА	511
Руда О.Л., Островська О.В.	
ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТРУМЕНТАРІЮ WEB-АНАЛІТИКИ ЕЛЕКТРОННОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВНЗ «СОКРАТ» (ВНАУ) З МЕТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ	518
Скакун Л.А., Бондаренко О.А., Томчук О.Ф.	
ПРО НАСКРІЗНИЙ ЕЛЕКТРОННИЙ ПОСІБНИК ФАХОВОГО СПРЯМУВАННЯ	525
Шевчук О.Ф.	
ПІДГОТОВКА ЕКОНОМІСТІВ-КІБЕРНЕТИКІВ У ВНЗ: ВИКЛИКИ І МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ	538
Юрчук Н.П., Бахарєва Я.В.	
ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	544
Янчук В.І., Грищук Н.В.	
ЗАСТОСУВАННЯ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ ДЛЯ РОЗПІЗНАВАННЯ ПОТОЧНОГО СТАНУ ТЕХНІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ	548
Яцковський В.І., Яцковська Р.О.	